

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

МЕСЕЧЕН

Б Ю Л Е Т И Н

ЮНИ, 2011

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набирана от националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се публикува в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>.

Подходяща информация за изследователски, юридически и бизнес цели, преминала през стандартен контрол, може да се получи чрез официална заявка до НИМХ, дадена на същия адрес.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено на БАН в областта на метеорологията и хидрологията с предмет на дейност:

- методическо и техническо поддържане и развитие на националната метеорологична, агрометеорологична и хидрологична мрежа от станции за измервания и наблюдения с изграждане и управление на съответните бази данни за нуждите на оперативни и изследователски задачи;
- сезонни, месечни, средносрочни, краткосрочни и свръхкраткосточни прогнози на времето и състоянието на морето, водите, фенологичното развитие и формирането на добиви от земеделските култури;
- изследване на климатичните ресурси, колебанията и измененията на климата, свързаните с това неблагоприятни явления и влиянието им върху различни сфери на стопанската дейност;
- метеорологични аспекти на замърсяването на въздуха, физични процеси в атмосферния граничен слой, атмосферни дифузионни модели, системи за ранно предупреждение за замърсяване на въздуха;
- осигуряване с научно-приложни изследвания, експертни оценки, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски работи в областта на природните и инженерните науки;
- участие в глобалния и регионалния обмен на данни, информации и прогнози по програмите, координирани от Световната метеорологична организация (СМО), ЮНЕСКО и други;
- обучение за степен “Доктор”, специализанти и дипломанти в сферата на компетентност на НИМХ.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

I.1. Синоптична обстановка

I.2. Температура на въздуха

I.3. Валежи

I.4. Облачност и слънчево греене

I.5. Силен вятър

I.6. Особени и опасни метеорологични явления

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1-3.VI В приземния слой баричното поле е безградиентно, а налягането е относително ниско. Във височина над Южна Европа има циклонална област с два центъра – над Средиземно и Черно море. Въздушната маса е топла. Налягането постепенно се повишава и до страната достига южната периферия на антициклонална област. На много места често превалява краткотраен дъжд с гръмотевици, а в сутрешните часове има краткотрайна мъгла.

4-8.VI Както в приземния слой така и във височина налягането е високо. При земята то се понижава и в края на периода през страната преминава южната периферия на циклонална област. Преобладава слънчево време; в следобедните часове се развива купеста и купесто-дъждовна облачност и главно в западните и планинските райони има краткотрайни превалявания.

9-13.VI Преминава студен фронт, свързан с циклонален център в района на Одеса. В тила на фронта преносът е от северната четвърт. Във височина в района на Черно море се формира бавноподвижен циклон. Към края на периода налягането се повишава. При преминаването на студения фронт се развива мощна купесто-дъждовна облачност с гръмотевични бури и усилване на вятъра; температурите се понижават. Установява се хладно за сезона време с превалявания. На връх Мусала превалява и сняг.

14-20.VI През целия период налягането в приземния слой е високо, като в повечето дни над страната се намира център на антициклонална област. В края на периода налягането се понижава, а от северозапад приближава студен фронт. И във височина баричното поле е антициклонално; в началото, на югоизток от Балканите, има плитка долина, която се изтегля към Мала Азия, а след 20.VI – се изгражда добре изразен баричен гребен от юг. През първите дни главно в Западна България все още има краткотрайни превалявания, но след това се установява слънчево време, температурите се повишават и на 19.VI максималните са 30-35°C градуса, по морския бряг 26-28°C.

На 20.VI от северозапад по периферията на антициклонална област и без формиране на циклонален вихър преминава студен фронт, добре изразен в полето на вятъра и температурите. Само в североизточните райони се развива купесто-дъждовна облачност, превалява и прегърмява. В северозападната половина от страната максималните температури се понижават с 5-10°C. След фронта времето остава слънчево, температурите отново се повишават и на 24.VI максималните достигат 31-36°C.

25-30.VI От северозапад през страната преминава студен фронт. По него в района на Кримския полуостров се формира циклонален вихър. След временно следфронтално повишение, налягането се понижава и до края на периода баричното поле е циклонално. Баричният гребен във височина се разрушава. От северозапад се насочва силен поток от сравнително студен въздух, който формира в района на Черно море дълбок и бавноподвижен циклон. Установява се хладно за края на юни време, с чести превалявания. В планините над около 2000 m превалява сняг и дори за кратко се задържа тънка снежна покривка.

2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

През юни 2011 г. в Дунавската равнина, Горнотракийската низина, по долината на река Струма в област Благоевград и по Черноморието средните месечни температури са между 20 и 23°C. В планинските райони, по високите полета на Западна България и в по-голямата част от области Разград, Търговище, Шумен и Добрич средните месечни температури са между 16.1 и 20°C. По планинските върхове средните месечни температури са между 3.2 и 11.3°C.

Месец юни е най-топъл в Сандански (средна месечна температура 23.0°C) и най-студен в Смолян (средна месечна температура 16.1°C). Средните месечни температури имат отклонение от нормата за юни между -0.2 и +1.9°C.

През периодите 10-12.VI и 25-30.VI е със средни денонощни температури между 1 и 5°C под месечната норма. Относително топло е през периодите 7-9.VI, 17-19.VI и 22-24.VI, когато средните денонощни температури са между 1 и 5°C над месечната норма. През останалите периоди е със средни денонощни температури около нормата. Най-студено е в Чепеларе на 28.VI (средна денонощна температура 10.1°C). Най-топло е в Русе на 24.VI (28.6°C).

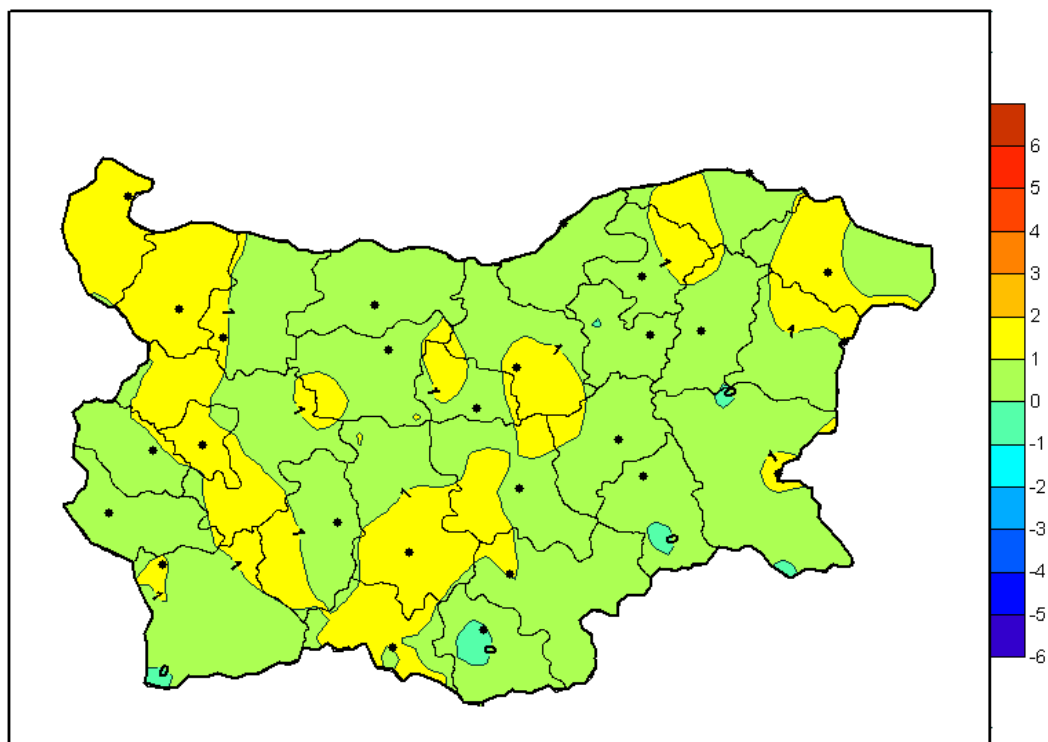
Най-високите максимални температури са измерени на 23 и 24.VI (Русе 36.1°C на 24.VI). Най-ниските минимални температури са измерени предимно на 21-22.VI или на 27-28.VI (Перник -4.0°C на 22.VI).

Метеорологична справка за месец юни 2011 г.

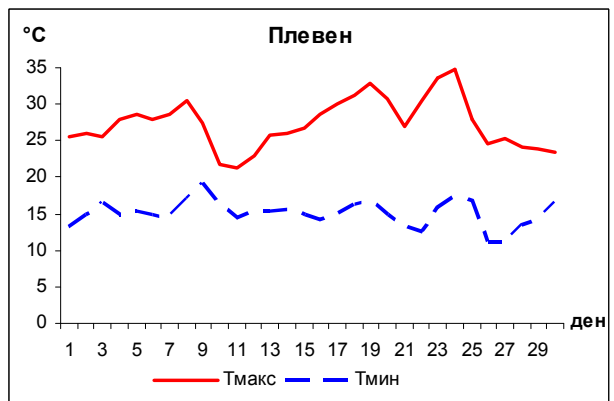
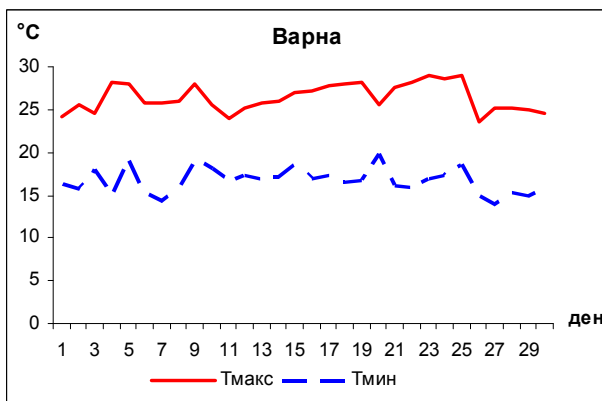
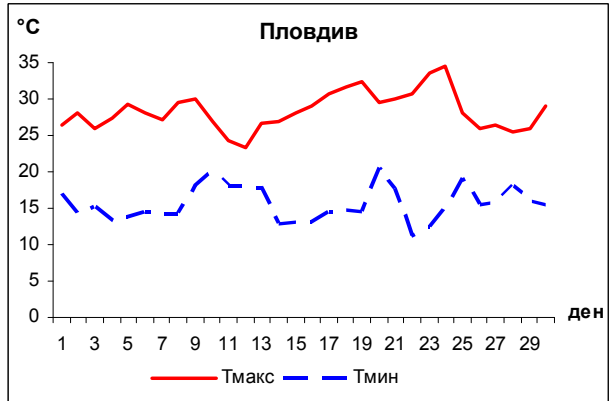
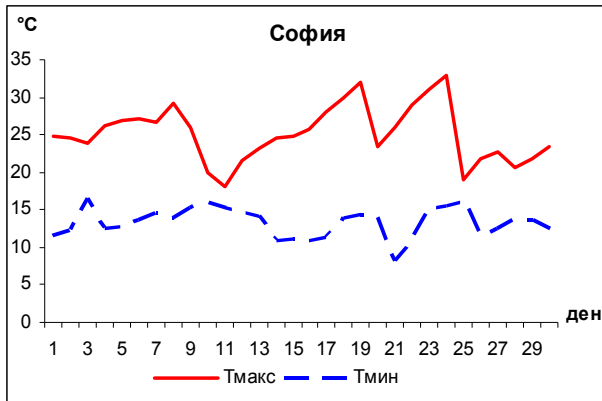
Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	Т ср.	ΔT	Т max	Дата	Т min	Дата	Сума	Q/Qn (%)	Макси-мален	Дата	Количество валеж (mm)		Вятър ≥14m/s	Гръмотевици
											≥1	≥10		
София	19.3	1.5	32.8	24	8.0	21	14	18	8	10	3	0	3	12
Видин	21.9	1.3	34.5	24	10.2	27	36	56	10	10	8	0	7	8
Монтана	21.4	1.4	34.0	24	12.6	21	40	50	9	4	7	0	6	9
Враца	20.5	1.0	33.6	24	11.6	21	78	75	18	25	8	4	3	11
Плевен	21.4	0.5	34.8	24	11.2	27	34	44	8	3	6	0	9	3
В.Търново	21.0	1.2	34.5	23	11.7	22	48	57	16	4	7	2	3	7
Русе	22.1	0.5	36.1	24	12.1	27	73	102	20	12	11	2	7	9
Разград	19.2	0.0	30.7	23	9.8	27	67	91	16	12	9	2	1	5
Добрич	19.9	1.4	32.0	23	9.9	7	32	51	19	10	5	1	10	4
Варна	20.9	1.2	29.0	23	13.9	27	16	36	9	3	3	0	4	2
Бургас	21.3	1.1	33.4	9	13.9	28	13	26	5	3	3	0	2	4
Сливен	21.5	1.1	32.6	23	13.2	7	42	65	21	6	6	1	7	7
Кърджали	20.3	-0.1	32.2	24	11.8	28	40	68	11	16	8	1	8	7
Пловдив	22.4	1.5	34.5	24	11.2	22	15	27	5	4	3	0	1	5
Благоевград	20.8	1.1	35.0	24	9.8	28	22	37	6	3	6	0	3	13
Сандански	23.0	1.0	35.8	24	11.0	25	45	115	28	25	5	1	7	9
Кюстендил	19.6	0.7	33.4	24	7.6	21	39	66	13	17	8	1	0	10

ΔT - отклонение от месечната норма на температурата ; Q/Qn - процентно отношение на месечната валежна сума спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961 - 1990 г.

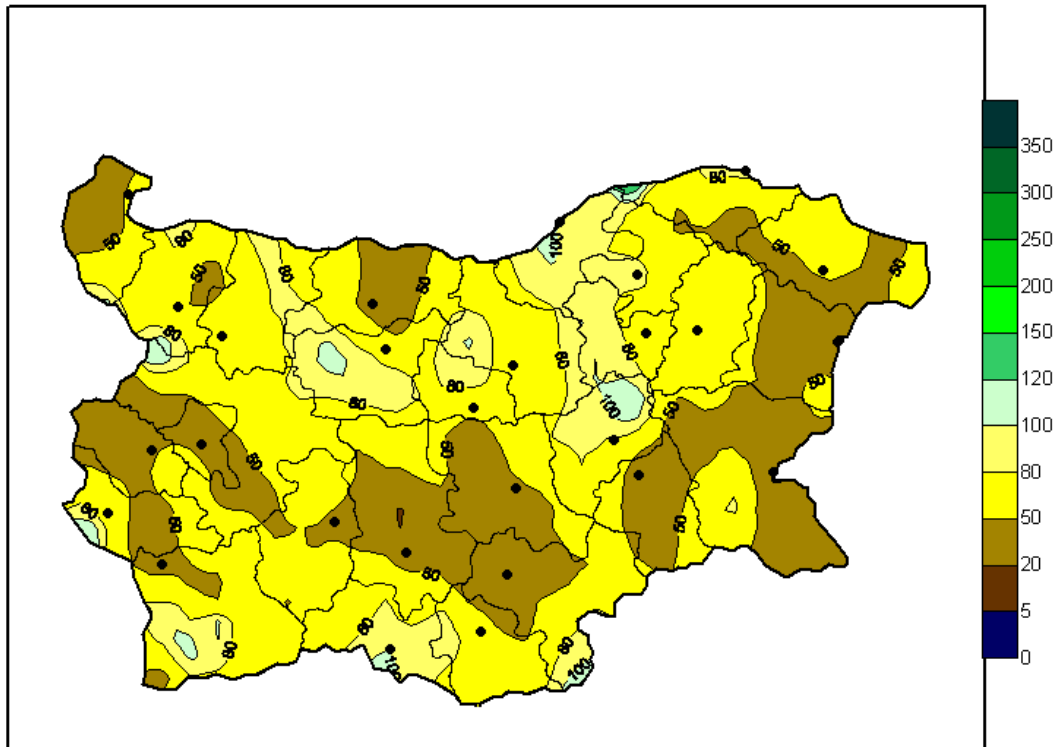
Температура на въздуха – отклонение от климатичната норма (°C), юни 2011 г.

Температура на въздуха (°C) през юни 2011 г.

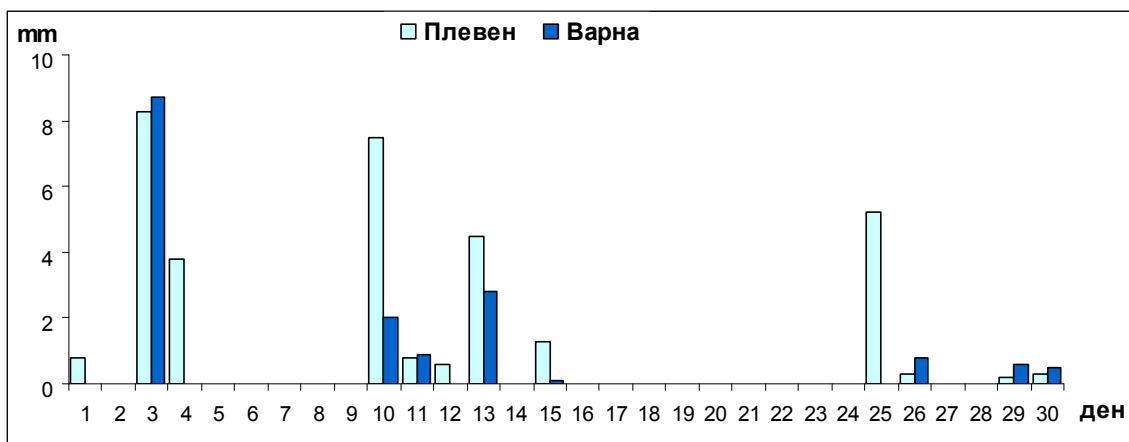
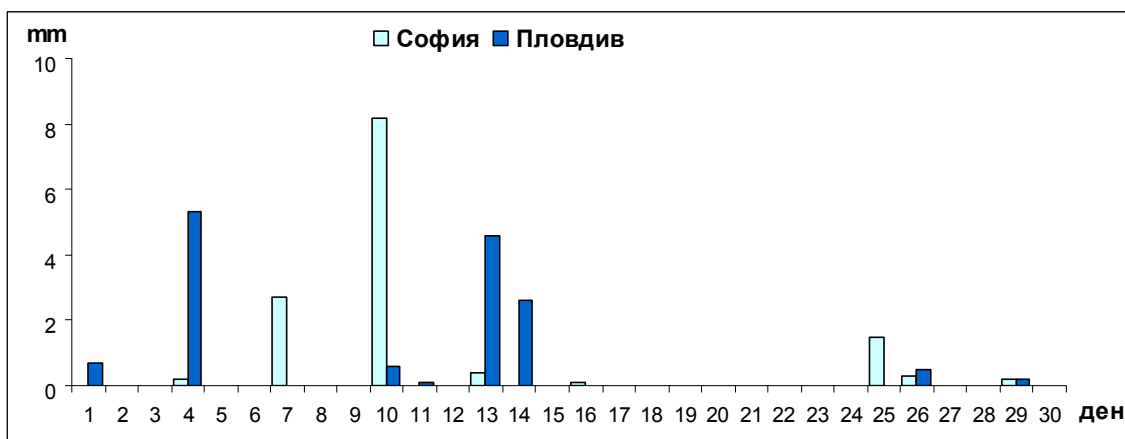
Месечна сума на на валежа (в % от климатичната норма), юни 2011 г.

3. ВАЛЕЖИ

През юни, в по-голямата част от страната, месечните суми на валежите са между 18 и 97% от климатичната норма. Само в Сандански, Смолян, Павликени, Котел и Русе те са между 101 и 130%. През по-голямата част от месеца има валежи в различни части от страната. По-масови са валежите през периодите 2-4.VI и 9-16.VI. Почти без валежи е през периода 18-25.VI. Най-голямото 24-часово количество валеж е регистрирано на 7.VI в Берковица (58 mm). Броят на дните с валеж от 1 и повече mm е предимно между 3 и 11. Броят на дните с валеж над 10 mm е предимно между 0 и 4.

Денонощни количества валежи (mm) през юни 2011 г.

4. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

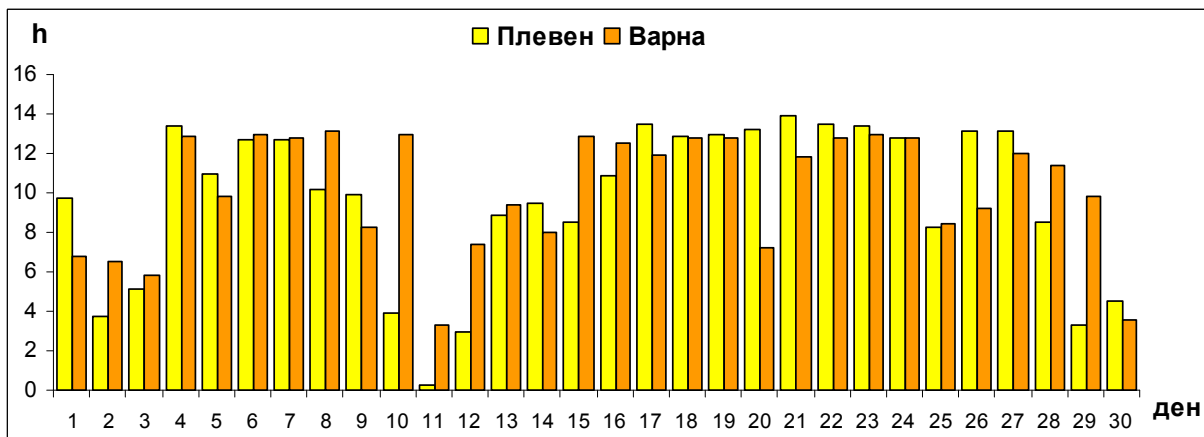
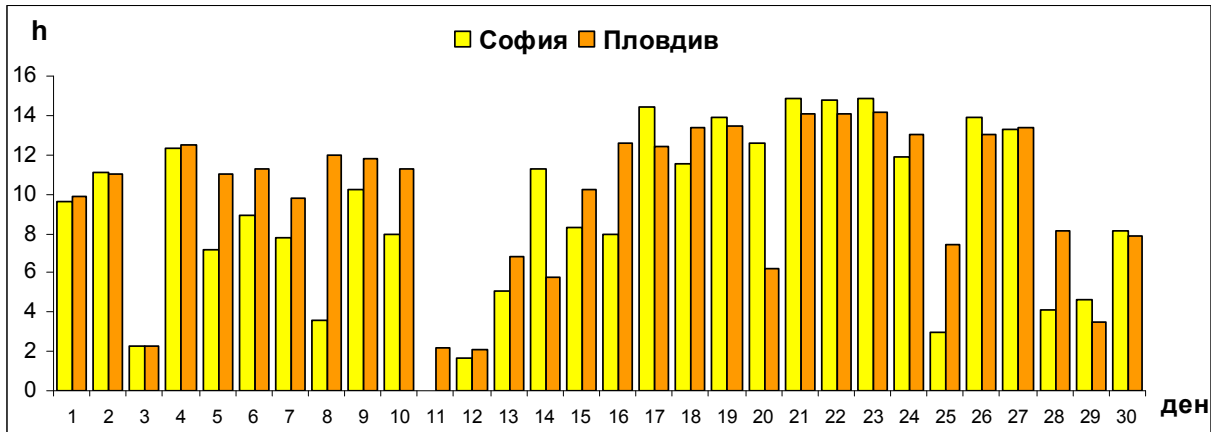
Средната облачност е предимно между 3 и 7 десети, което е около и над нормата за юни. Броят на ясните дни е предимно между 4 и 12, което е около и над нормата. Броят на мрачните дни е предимно между 3 и 11, което е около и над нормата.

5. СИЛЕН ВЯТЪР

Условия за силен (14 m/s и повече) вятър от северозапад има на 9-10.VI, 19-20.VI, 24-25.VI и 28.VI на места главно в Дунавската равнина, Горнотракийската низина, Източна България и по долините на реките с меридионално разположение.

Броят на дните със силен вятър в Северна България е главно между 1 и 10, а в Южна – между 0 и 8.

Слънчево греене (часове) през юни 2011 г.

6. ОСОБЕНИ И ОПАСНИ МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Мъгли са наблюдавани в 11 дни от м. юни (за сравнение - 14 дни през юни 2010 г.), предимно с локален и краткотраен характер. Със сравнително по-голям обхват мъгли са се образували главно в някои котловинно разположени станции на 1 и 2.VI.

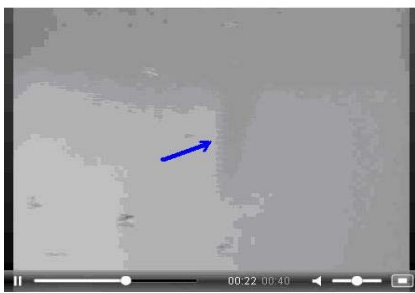
Гръмотевични бури са наблюдавани в 24 дни от месеца (съответно - в 22 дни през юни 2010 г.). Значителен обхват имат гръмотевичните бури, регистрирани в синоптични станции: от 1 до 4.VI (в 30-74% от синоптичните станции), на 6.VI (в 40%), на **10.VI (в 81%)**, 14-16.VI(35-63%) и на 25.VI(51%). Мълния убива на място 20 овце в село Зараево (Поповско).

Градушки са паднали в 15 дни през м. юни по оперативни данни от станции в метеорологичната мрежа (за сравнение - в 11 дни през юни 2010 г.). **С масов характер е градовият процес на 9.VI** с наблюдавани валежи от град в 34 станции от мрежата на НИМХ, разположени в 15 административни области на страната. Валежи от град са регистрирани от станции в 4 области на 14.VI.

На 2.06.2011 г. на 50 км преди гр. Бяла (по шосето София-Русе) от любител, пътуващ в автобус, е заснет клип на **смерч** (с хобот не стигащ до земята) над полето.

Проливни валежи с локални наводнения и градушки на 2 и 3.VI има в Силистренско, Казанлък, гр. Ветрен, в Стара Загора, Велико Търново и др. На 6.VI порой и градушка нанася щети в гр.Берковица, и на 7.VI – в Чепеларе (35 mm/24ч.), на 8.VI – в Смоляновци (обл. Монтана) и в Смолян с активиране на свличаща, наводнени улици и къщи. Имаше съобщения за значителни щети от **поройните валежи, силния вятър** (Сливен 40 m/s) и **градушките от 9-10.VI** почти в цялата страна.

Горещини и засушаване са характерни за периода 21-25.VI, когато НИМХ излъчва предупреждения съобразно степента на риска по административни области в страната. При благоприятни атмосферни условия на 27.VI пожар в пловдивския квартал „Остромила” е обхванал над 1500 кв. метра обитаема площ.

2.VI. Смерч над полето, до гр.Бяла

6.VI. Порой с наводнение и градушка в Берковица.
(Снимки от bTV - "Аз репортерът")

7.VI. Порой и градушка в Чепеларе.

16.VI. Наводнена улица във В. Търново.
(Снимки от bTV - "Аз репортерът")

8.VI. Едър град в с. Смоляновци

9.VI. Спътникова снимка на облачността. Буреносен облак над София, ж.к.Дружба.
(Сн. НИМХ)

(Сн. от "Аз репортерът")

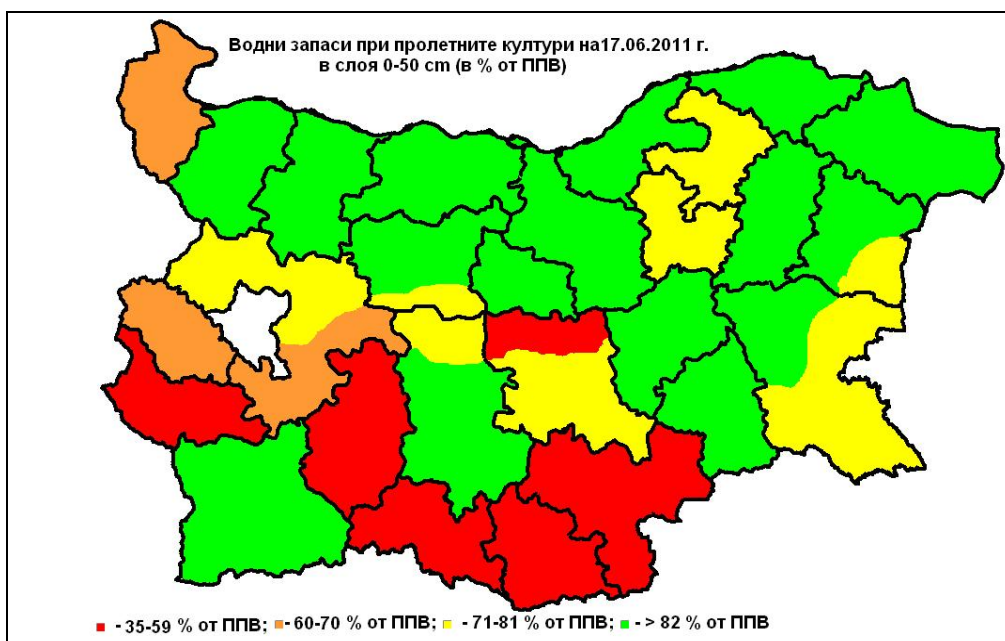
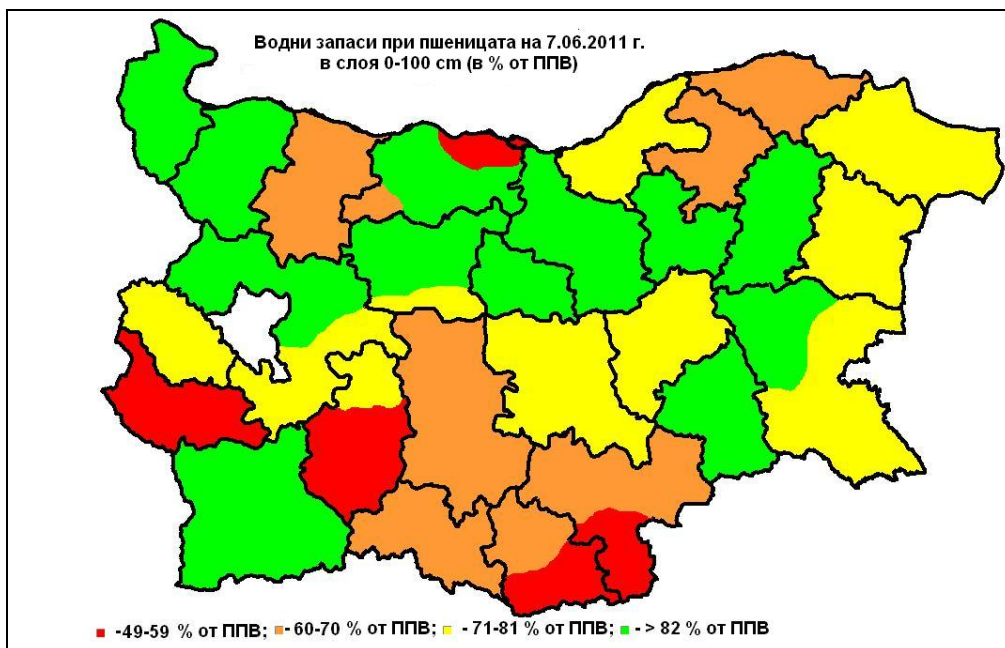

Градушката в Казанлък
(Сн.от Жена Петкова)

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

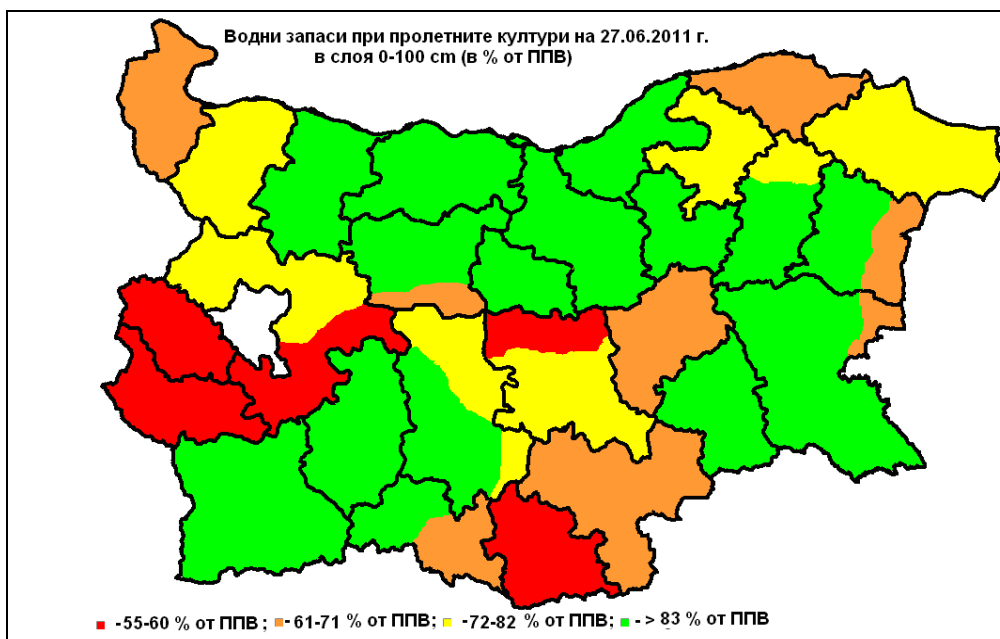
1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

Падналите валежи през юни, бяха предимно поднормени и неравномерно разпределени по територията на страната, което определяше значителните различия в нивата на почвените влагозапаси през месеца. През първото десетдневие на юни, главно в северозападните райони, паднаха интензивни валежи (Враца 33 l/m², Монтана 32 l/m², Сливен 28 l/m², Лом 27 l/m²), които благоприятстваха развитието на есенниците, но на места те бяха придружени от бури и градушки, нанесли щети по част от посевите и овощните култури в областите Пловдив, Пазарджик и в някои части на Североизточна България. Коренно противоположно бе положението в отделни райони на Южна, Източна България и Дунавската равнина, където преобладаващата бяха под 5-10 l/m² (Елхово 1 l/m², Сандански 2 l/m², Свищов 4 l/m², Бургас 5 l/m², Пловдив 6 l/m², Карнобат 8 l/m², Кърджали 9 l/m²) и развитието на част от земеделските култури там протичаше при сериозен недостиг на почвена влага. На 7.VI, почвените влагозапаси при пролетните култури в 50 cm слой, бяха между 39 и 97% от ППВ, като най-ниски (около критичните граници), 39-59 % от ППВ, бяха запасите от влага в районите на Хасково и Любимец, а най- високо, над 85 % от ППВ, бе нивото на влагозапасите в някои райони на Северна и Източна България, поради интензивните валежи от края на май и началото на юни. При пшеницата в еднометровия почвен слой, най-ниски, от 49 до 59 % от ППВ, бяха влагозапасите около агростанциите: Кюстендил, Пазарджик, Любимец и Новачене, а в по-голямата част от полските райони, измерените запаси от влага бяха над 75 % от ППВ.

През второто десетдневие на юни, предимно в Северните райони на страната, в резултат на падналите там значителни валежи (Русе 39 l/m², Свищов 31 l/m², Разград 27 l/m², Силистра 25 l/m²), се увеличи съдържанието на продуктивна влага в горните слоеве на почвата, но сухото и горещо време през повечето дни от втората половина на десетдневие то съдействаше за бързото понижаване на нивото на водните запаси и в подълбоките почвени хоризонти, в районите с незначителни и оскъдни превалявания. На 17.VI, при второто за месеца определяне на съдържанието на влага в почвата при пролетните култури в 50 cm слой, бе констатирано намаление на влагозапасите, главно в южните части на страната (Пазарджик, Хасково, Свиленград, Казанлък, Кюстендил), където те отново бяха най-ниски, от 35 до 59% от ППВ, и в района на Видин и Софийското поле-между 61 и 65% от ППВ, но в повечето полски райони влагосъдържанието в почвата запази стойности над 75-80% от ППВ.

Наднормените топлинни условия и липсата на валежи в началото на третото десетдневие на юни доведоха до задълбочаване на дефицита на почвена влага при пролетниците в Южна България (Пазарджик, Пловдив, Хасково и Свиленград), където влагозапасите в 20 cm почвен слой бяха напълно изчерпани, а в слоя 0-50 cm, нивото им бе около и под 50% от ППВ. През третото десетдневие на месеца, валежна сума, надхвърляща 15-25 l/m² бе отбелязана само на отделни места в страната (Кнежа-37 l/m², Силистра 37 l/m²,

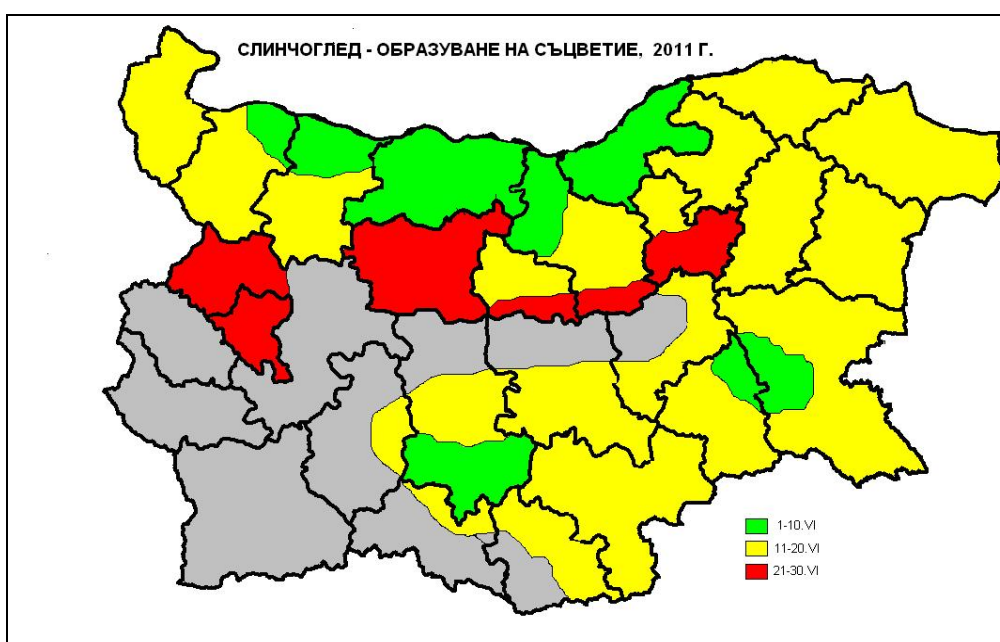

Елхово 28 l/m², Сандански 28 l/m², Русе 23 l/m², Лом 22 l/m², Враца 20 l/m², Драгоман 18 l/m²). На 27.VI, почвените влагозапаси в 100 см почвен слой при пролетните култури в по-голямата част от страната бяха над 80% от ППВ, като най-ниски (55-60% от ППВ), бяха влагозапасите около агростанция Капитановци и в районите на Казанлък, Свиленград, Кюстендил и Софийското поле (вж. прил. карти).

През последните три дни на месеца, на отделни места, паднаха значителни валежи (Силистра 35 l/m², Кнежа 27,1 l/m², Елхово 25 l/m², Лом 19 l/m², В.Търново 15 l/m²), които предизвикаха положителна промяна в нивата на запасите от влага в почвата.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

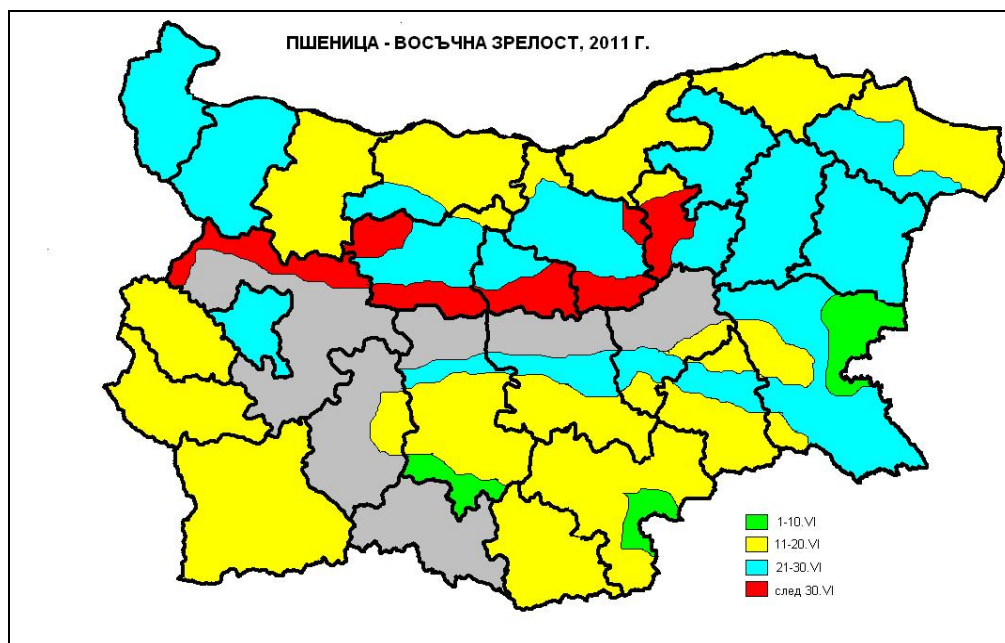
Развитието на земеделските култури през първото десетдневие на юни протече при наднормени топлинни условия, но без екстремно високи максимални температури. Падналите валежи в полските райони на страната се отразиха благоприятно на голяма част от посевите с пшеница и ечемик, при които преобладаваше начало на фаза млечна зрелост. На отделни места в Североизточна България интензивните валежи и градушки причиниха полягане при част от есенниците.

През първото десетдневие на юни ечемикът в голяма част от полските райони приключи развитието си. Рапицата на места в Южна България (Хасково) встъпи в начало на фаза узряване.

През този период пролетните култури увеличиха значително вегетативната си биомаса. В част от Дунавската равнина и на места в Южна България слънчогледът и памукът встъпиха във фаза бутонизация.

При фасула и картофите се наблюдаваше образуване на съцветие и фаза цъфтеж. През второто десетдневие на юни узряването на есенните посеви протече при температури около нормата за сезона. Пшеницата в Дунавската равнина и в Южна България встъпи масово във въсърчна зрелост (вж.пр. карта).

В Североизточна България узряването при рапицата доби масов характер. В средата на юни на отделни места в Южна България (Садово, Асеновград) при слънчогледа бе регистрирано и начало на фаза цъфтеж.

В началото на третото десетдневие настъпи повишение на температурите. Към средата десетдневие то сухото и горещо време, с максимални температури на много места до 35-36°C, доведе до влошаване на агрометеорологичните условия. На 24.06. в агростанция Карнобат температурата на повърхността на почвата достигна 44°C, относителната влажност на въздуха - 35%. Този неблагоприятен комплекс от фактори имаше негативно въздействие върху цъфтежа и оплождането при зеленчуковите култури, една от причините за окапване на цветовете и завръзите при фасула, доматиите, краставиците, за развитие на хлороза при някои зеленчуци (тикви).

В средата на третото десетдневие настъпи захладане и рязка промяна в агрометеорологичните условия. На много места максималните температури се понижиха с 9-10°C, а среднонощните в част от полските райони бяха под нормата за десетдневие то.

През втората половина от третото десетдневие развитието на земеделските култури протече при хладно за сезона време, а на много места, особено в южните райони в страната - и при недостиг на влага. В края на юни в Западна България и в крайните североизточни райони падналите валежи подобриха условията за вегетацията на пролетните култури. В края на месеца при средноранните и по-късните хибриди царевица протичаше листообразуване, а при ранните на места в Дунавската равнина и Тракийската низина се наблюдаваха фазите измеляване и цъфтеж на метлицата. Слънчогледът, засят в агротехнически срок, встъпи във фаза цъфтеж.

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

През юни най-важните полски работи при пролетните култури бяха окопаване, загърляне на царевицата, поливане и др. През месеца при лозата и овошките се провеждаше интензивна растителна защита срещу икономически най-важните болести и вредители, поетапно се прибираще узрялата плодова реколта (ягоди, череши, вишни, малини, кайсии и др).

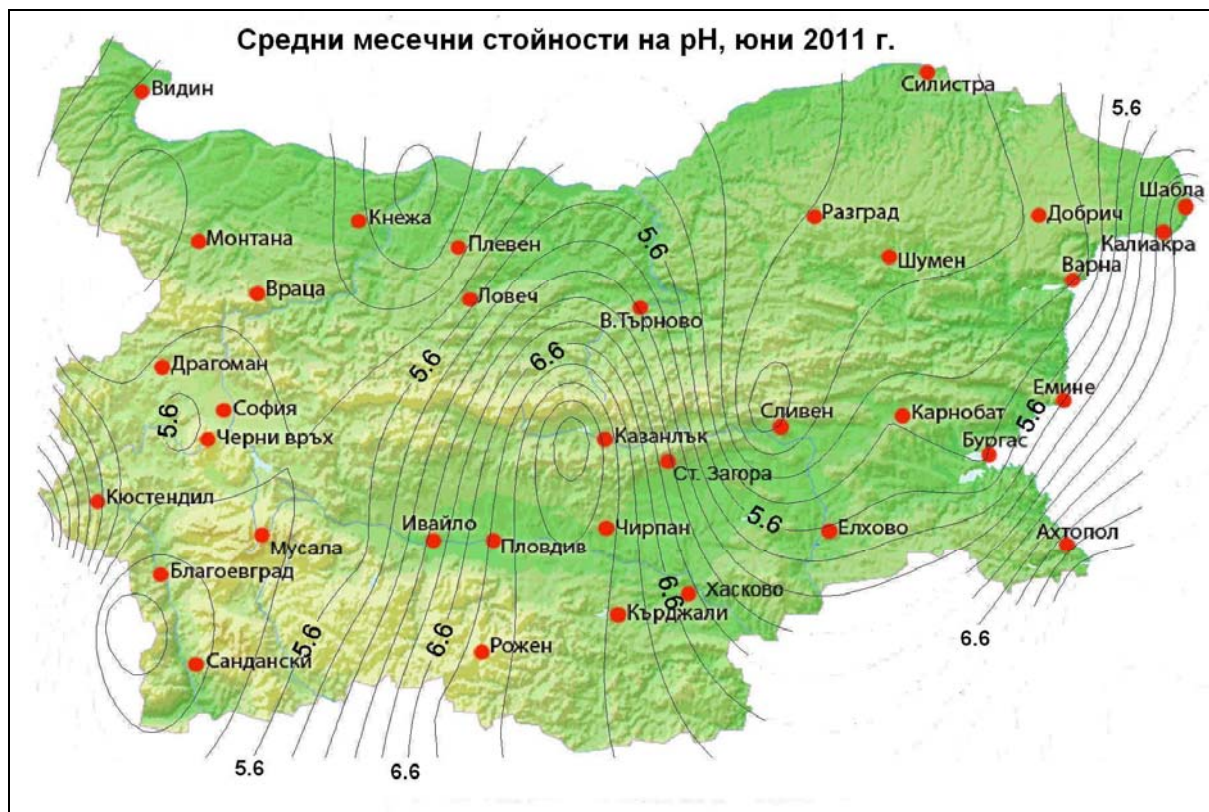
В края на второто десетдневие на юни започна жътвата на ечемика, а през третото – бяха ожънати значителна част от площите. **В Североизточна България получените добиви от ечемик са над 400 кг/дка, а най-добри - в Разградска област - 450 кг/дка.**

III. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

1. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

Пробите за анализ на киселинността на валежите се събират 4 пъти в денонощието (на 6 часа) в 34 синоптични и 4 климатични станции на територията на цялата страна.

Средните месечни стойности на рН за пунктовете са в киселинната област на скалата в 11% от всички станции. Киселинни са дъждовете, измерени в станции, разположени в областите Сливен, Плевен и Благоевград. Най-киселинни са средномесечните стойности в гр. Сливен (рН=4.63), а най-алкални – в гр. Казанлък (рН=7.63).

2. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

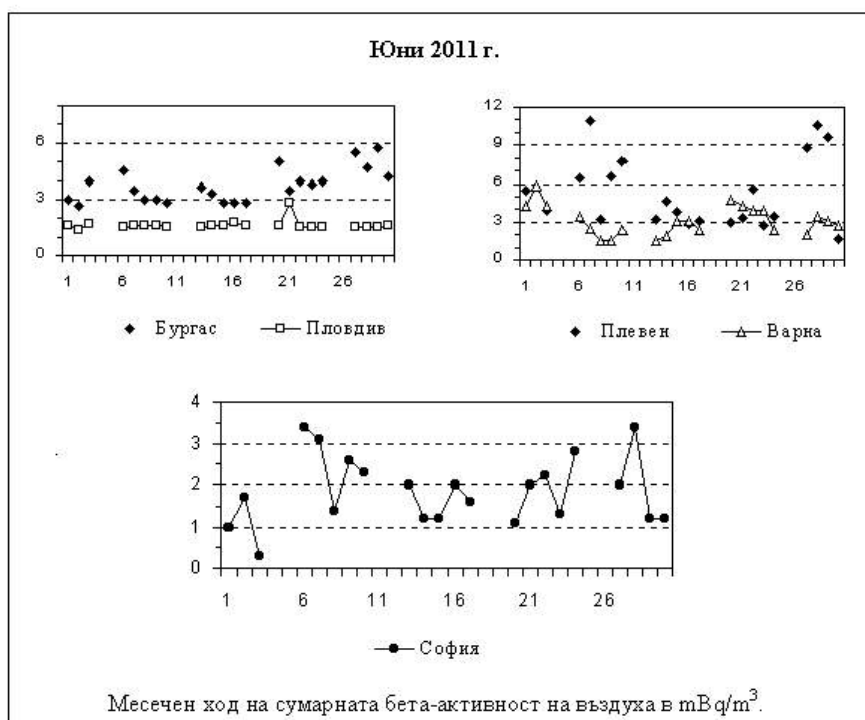
Мрежата за мониторинг на радиоактивността на атмосферата на НИМХ, изградена след 1960г., се състои от станции за пробовземане по цялата територия на страната и 5 лаборатории в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен. Бета радиометрията на аерозолни филтри, атмосферни отлагания и валежи е основен, ежедневен метод за контрол на радиоактивността на атмосферата, тъй като преобладаващата част от техногенните биологично значими радионуклиди са бета-лъчители.

Средните месечни стойности на общата бета активност на атмосферния аерозол в приземния въздух през юни 2011 г., измерени 120 часа след пробовземането на филтъра, варират от 1.6 до 5.6 mBq/m³. Средните стойности са по-ниски от регистрираните през май, с изключение на Плевен. Там е измерена и максималната дневна стойност за периода - на 2VI.

През април 2011 г. започна разширена програма за мониторинг на радиоактивността с гамаспектрометричен анализ на филтърни проби, проби от седмичен фолаут, месечен фолаут и валежи във връзка с аварията на АЕЦ Фукушима-1. Резултатите от месец юни показват, че концентрациите на гама-емитиращи техногенни радионуклиди в проби фолаут и филтри са под минимално детектируемите активности.

При интерпретацията на данните трябва да се има пред вид, че набирането и измерването на аерозолни проби през почивните и празнични дни е преустановено.

Запазват се непрекъснатите наблюдения върху радиоактивността на атмосферните отлагания и валежите. Стойностите на дългоживущата обща бета активност на атмосферните отлагания и валежите за станциите от мрежата на НИМХ през май 2011 г. са в границите на фоновите вариации.

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

През юни оттокът на по-голямата част от наблюдаваните реки в страната намалѳ в сравнение с май. В отделни дни, в резултат на валежи или действието на нарушители на естествения режим на оттока на реките, в Дунавския и Беломорския водосборен басейн бѳха регистрирани значителни, но краткотрайни повишения на речните нива. Общият обем на речния отток към крайните створове на по-големите реки в страната е 818 млн. m^3 , със 17% по-малко спрямо оттока през май и с 24% под месечната норма.

През първата половина на юни в Дунавския водосборен басейн бѳха наблюдавани значителни повишения на речните нива с 30 до 114 cm. Увеличение на обема на речния отток спрямо месечната норма е регистрирано към крайните створове единствено на реките Вит и Янтра, съответно с 44% и 25%. Средно за месеца, общият обем на речния отток е намалѳ с 13% спрямо май и е с 11% под месечната норма.

В Черноморския водосборен басейн средномесечният отток през юни е намалѳ с 43% спрямо оттока през май и е с 11% под нормата за месеца. През целия юни наблюдаваните реки се характеризираха с почти постоянен отток при денонощни колебания на нивата от ± 20 cm.

Средномесечният отток на реките в Беломорския водосборен басейн за март е 384 млн. m^3 – с 35% под месечната норма и с 18% по-малко спрямо май. Единствено на р. Тунджа е регистрирано надвишение на речния отток спрямо месечната норма с 18%. При повечето пунктове за наблюдение на реките бѳха регистрирани продължителни периоди на задържане и понижение на нивата. Отчетените за месеца повишения бѳха несъществени и краткотрайни (в рамките на 38 cm), отчетени в отделни дни на различни измервателни пунктове предимно в поречията Арда, Тунджа и притоците на р. Марица в долното течение. През целия юни поречията Струма и Места се характеризираха с постоянен отток при денонощни колебания на нивата от ± 8 cm.

През юни нивото на р. Дунав в българския участък при всички пунктове за наблюдение е било с 10 до 19 cm по-високо в сравнение с май. Спрямо месечната норма нивото на реката остава със 188 до 229 cm по-ниско.

Забележка: Данните от измерванията са от 08 ч.

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

През юни изменението на дебита на изворите се характеризираше с големи пространствени вариации и по-добре изразена тенденция на спадане. Понижение на дебита беше установено при 25 наблюдателни пункта или около 68% от случаите. Най-съществено беше спадането на дебита в басейна на северното бедро на Белоградчишка антиклинала, в Котленски карстов басейн, както и в басейните на студени пукпатинни води в Рило-Пирински и Източнородопски район. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са под 60% (от 20 до 55%) от същите стойности, регистрирани през май. Най-съществено повишение на дебита (от 136 до 242%) спрямо май беше установено в Бистрец – Мътнишки, Етрополски и Разложки карстов басейн.

Пространствените вариации на нивата на подземните води в плиткозалягащи водоносни хоризонти (тераси на реки, низини и котловини) имаха много добре изразена тенденция на спадане. Понижение на водните нива с 1 до 69 cm спрямо май беше регистрирано при 59 наблюдателни пункта или около 84% от наблюдаваните случаи. Най-съществено беше понижението на нивата на места в терасите на реките Дунав, Русокастренска, Средецка и Факийска, в Софийска котловина и Горнотракийска низина. Предимно се понижиха нивата на подземните води в терасите на реките Дунав, Марица и Тунджа, в Софийска и Сливенска котловина. Повишение на водните нива с 4 до 187 cm спрямо май бе установено при 11 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то за подземните води на места в терасите на реките Огоста и Места, както и в Кюстендилска котловина.

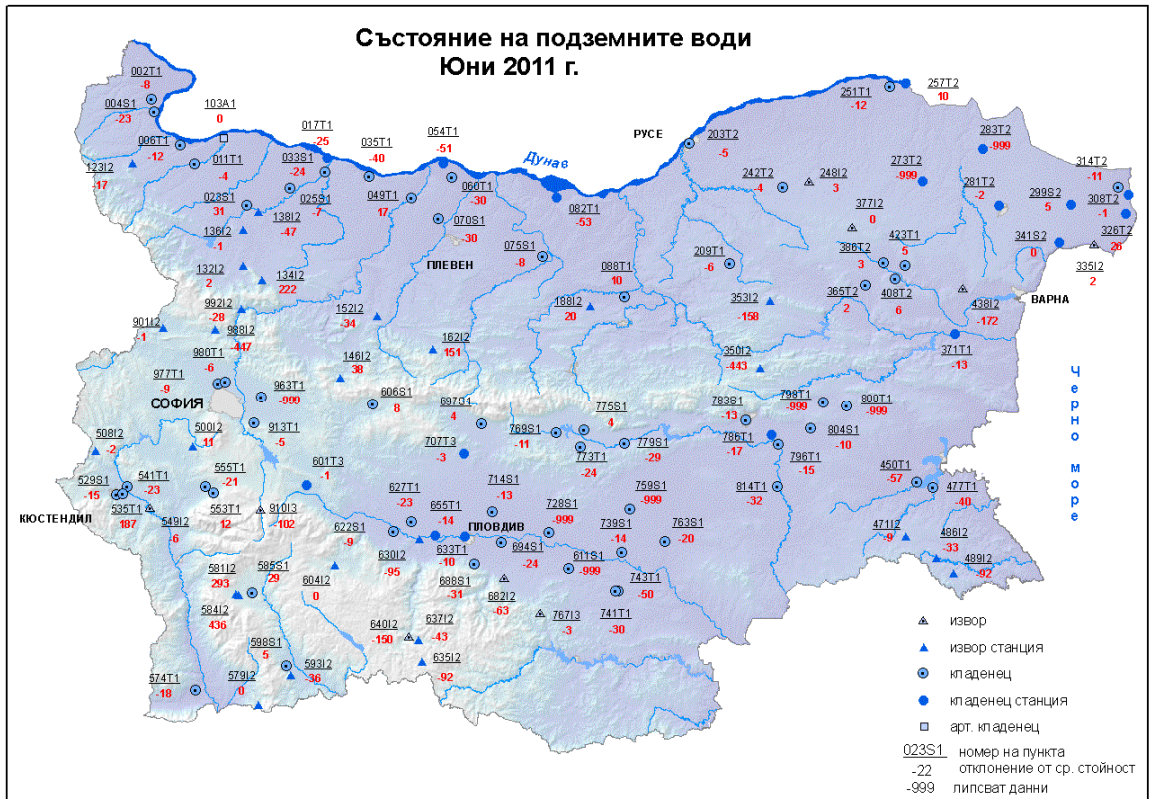
Спрямо стойностите на май нивата на подземните води в Хасковския басейн се понижиха с 30÷50 cm.

Нивата на подземните води в сарматския водоносен хоризонт на Североизточна България имаха пространствено разнообразие на изменение с отклонения от средните стойности на май от –3 до 26 cm и добре изразена тенденция на спадане.

През юни нивата и дебитите на подземните води в дълбоко залягащите водоносни хоризонти и водонапорни системи имаха голямо пространствено разнообразие на вариациите без добре изразена тенденция. Разнообразни вариации на изменение от –45 до 12 cm и по-добре изразена тенденция на спадане имаха нивата на подземните води в барем-аптския водоносен комплекс на Североизточна България. Разнообразни вариации на изменение от –11 до 6 cm и много добре изразена положителна тенденция имаха нивата на подземните води в малм-валанжския водоносен комплекс на същия район на страната. Повишиха се нивата в подложката на Софийския грабен и в приабонската система в обсега на Пловдивски грабен съответно с 4 и 12 cm. Понижиха се нивата на подземните води в Ихтиманска и Средногорска водонапорни системи с 1 и 3 cm съответно. Понижи се дебитът на подземните води в обсега на Варненски артезиански басейн с 0.11 l/s, а остана без изменение в Ломско-Плевенската депресия и в Джермански грабен.

В изменението на запасите от подземни води през юни беше установена много добре изразена тенденция на спадане при 77 наблюдателни пункта или около 73% от случаите. Понижението на водните нива с 6 до 235 cm спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности за юни беше най-голямо за подземните води на места в терасите на реките Дунав, Вит, Марица и Тунджа, в Горнотракийска низина, както и в Карловска и Сливенска котловини. Предимно се понижиха водните нива в терасите на реките притоци на Дунав и Струма, в Горнотракийска низина, в Карловска и Казанлъшка котловина, както и в барем-аптския водоносен комплекс на Североизточна България.

Понижението на дебита, с отклонения от нормите 1.29 до 2106 l/s беше най-голямо в басейна на северното бедро на Белоградчишка антиклинала, в Градешнишко – Владимировски, Нишавски, Искрецьки и Милановски карстов басейн, както и в басейна на студени пукнатинни води в Рило-Пирински район. В тези случаи дебитът на изворите е под 50% (от 32 до 46%) от нормите за юни. Повишението на водните нива (с 3 до 146 cm) спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности е най-съществено за подземните води на места в терасата на Тунджа, в Кюстендилска и Сливенска котловина, както и в малм-валанжски водоносен комплекс на Североизточна България, където нивата предимно се повишиха. Покачването на дебита с отклонения от месечните норми от 3.86 до 655 l/s беше най-голямо в Бистрец – Мътнишки и Етрополски карстов басейн, както и в басейна на Тетевенска антиклинала. В тези случаи дебитът на изворите е 156 до 237% от нормите за месец юни.

Генерален директор на НИМХ доц. д-р Георги Корчев
Телефон: 02 975-39-96
Факс: 02 988-03-80, 02 988-44-94
Телефонна централа: 02 462-45-00
1784 София, бул. "Цариградско шосе" 66
e-mail: office@meteo.bg
<http://www.meteo.bg>

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главен редактор доц. д-р П. Симеонов
доц. д-р В. Казанджиев
доц. д-р И. Господинов
доц. д-р М. Коларова
доц. д-р М. Мачкова
Предпечатна подготовка доц. д-р П. Симеонов

ПОДГОТВИЛИ МАТЕРИАЛИТЕ ЗА БРОЯ

Част I Л. Кумчева, доц. д-р И. Господинов, П. Димитрова, доц. д-р П. Симеонов
Част II Д. Жолева, Я. Маринова, доц. д-р В. Казанджиев
Част III доц. д-р М. Коларова, гл.ас. Бл. Велева, Л. Йорданова
Част IV инж. Г. Здравкова, инж. С. Стоянова, инж. Б. Христов
Част V доц. д-р М. Мачкова
Уеб страница на Бюлетина, инж. Ц. Младенова

Печат Е. Замфиров
Формат 70/100/8
Поръчка – служебна
Тираж 25
Издание на НИМХ

© Национален институт по метеорология и хидрология, БАН
София, 2011